

Eerste kwartaal 2010 sierteelt: omzetgroei door herstel in maart

Gerben Jukema en Anita van der Knijff

Het eerste kwartaal van 2010 begon door het winterse weer in januari slecht, maar eindigde hoopvol. Zowel in eigen land als op belangrijke exportmarkten remde winterse omstandigheden de aanvoer, verkoop en handel in bloemen en planten sterk. In februari en met name maart herstelde de aanvoer en marktvraag zich, mede omdat inkopen voor Pasen dit jaar in maart zijn gedaan.

Terugblik 2009

In 2009 zagen met name snijbloementelers door fors lagere opbrengstprijzen en lichte kostenstijgingen hun bedrijfsresultaten verder verslechteren. Het inkomen was sterk negatief. Voor een gemiddeld potplantenbedrijf daalden de bedrijfsresultaten eveneens, maar veel minder sterk (tabel 1). Phalaenopsis-telers kregen echter in 2009 wel te maken met een sterke prijs en inkomensdaling. Perkplantenbedrijven daarentegen profiteerden van het goede zomer- en voorjaarsweer en hogere opbrengstprijzen en kenden een goed jaar.

Tabel 1	Bedrijfsresultaat en inkomen sierteeltbedrijven (x 1.000 euro per bedrijf)					
	Snijbloemenbedrijven			Pot- en perkplantenbedrijven		
	2007	2008	2009 r	2007	2008	2009 r
Totale opbrengsten	873	916	888	1.184	1.250	1.278
Totaal betaalde kosten en afschrijvingen	795	927	998	1.074	1.179	1.227
Inkomen uit normale bedrijfsvoering	78	-11	-109	110	71	51
Buitengewone baten en lasten	-15	-5	-6	-2	-3	-2
Inkomen uit bedrijf	63	-17	-115	108	68	49
<i>Idem per onbetaalde aje</i>	34	-9	-63	65	41	30
Inkomsten buiten bedrijf	8	-20	4	7	4	10
Totaal inkomen	70	-37	-111	115	72	59
Rentabiliteit	96	90	81	100	99	97

Bron: Informatienet LEI

Omzetgroei voor bloemenveilingen

Voor het eerst sinds het tweede kwartaal van 2007 hebben de bloemenveilingen weer omzetgroei gerealiseerd op basis van in Nederland geteelde bloemen en planten. De omzet steeg in het eerste kwartaal van 2010 met 6,4% en bedroeg een kleine 970 miljoen euro (tabel 2). Met name de groei bij de snijbloemen is hoopgevend omdat bij een aanbodstoename ook de gemiddelde prijs iets steeg. De kamerplantenomzet nam in dit eerste kwartaal 3% toe, die van de tuinplanten groeide met bijna 20%.

Wel moet hierbij worden aangetekend dat Pasen een week eerder werd gevierd dan vorig jaar. Het kwartaal begon niet rooskleurig met een daling van de omzet (-13%). Door de aanhoudende winter was er minder vraag bij een kleinere aanvoer. Ook met Valentijn, begin februari, vielen de prijzen tegen door het koude weer en omdat het viel op een zondag tijdens het carnaval (vakantie). Toch kon februari qua omzet voor zowel snijbloemen als kamerplanten net positief worden afgesloten. In maart nam de omzet sterk toe (26%). Doordat de inkoopmomenten voor de feestdagen goed verdeeld waren over de maand (8 maart vrouwendag, 14 maart Engelse Moederdag en 4 en 5 april Pasen) was de vraag gelijkmatig.

Ondanks een hoger aanbod noteerden snijbloemen en tuinplanten een hogere middenprijs, maar bij kamerplanten hield de middenprijs geen stand. Per product zijn er verschillen. Zo deden tulpen het in het eerste kwartaal goed. Bij een grotere aanvoer (14%) nam de gemiddelde prijs iets toe. Ook andere bolbloemen, zoals hyacint en narcis, deden het bij een iets kleinere aanvoer beter dan vorig jaar. De Nederlandse rozentelers kregen bij een lagere aanvoer (-4%) gemiddeld één cent minder per steel. Bij potplanten wist de Phalaenopsis ondanks een uitbreiding van de aanvoer met 14% haar gemiddelde prijs van circa 3,80 euro te handhaven. De verschillende bolbloemen op pot behielden wisselende resultaten bij een sterk toegenomen aanvoer; Narcis hield zich enigszins staande, maar de gemiddelde prijs van Hyacint en Muscari daalde.

Tabel 2	Ontwikkeling veilingomzet, aantal verkochte stuks en gemiddelde opbrengstprijzen per productcategorie januari t/m maart 2010 a)					
	Omzet 2010		Aantal verkocht 2010		Gem. prijs (ct/stuk)	
	Totaal (mln. euro)	Mutatie t.o.v. 2009 (%)	Stuks (mln.)	Mutatie t.o.v. 2009 (%)	2010	2009
Snijbloemen	518	7,4	2.341	5,8	0,22	0,22
Kamerplanten	395	3,4	274	8,3	1,44	1,51
Tuinplanten	56	19,5	73	7,1	0,77	0,69
Totaal	969	6,4	2.688	6,1	0,36	0,36

a) exclusief import
Bron: VBN

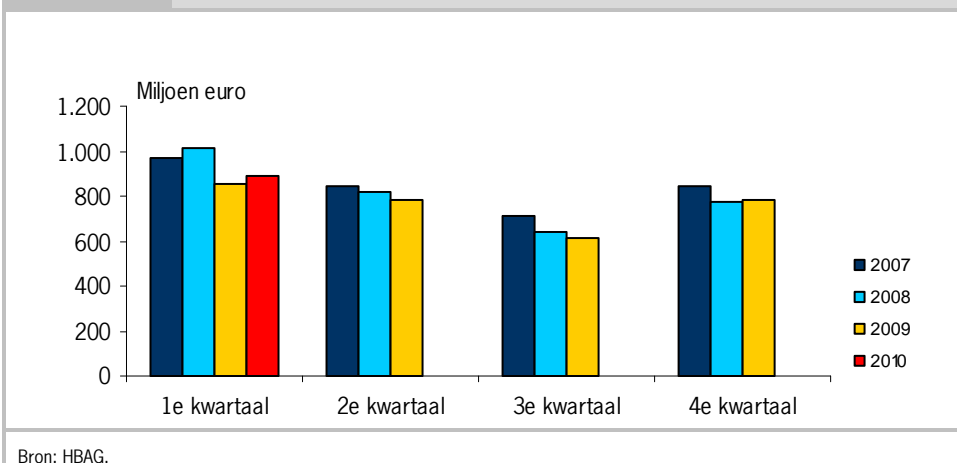
Exportwaarde gegroeid door herstel in maart

In het eerste kwartaal van 2010 werd voor 1.379 miljoen euro aan bloemen en planten geëxporteerd. Dit is ruim 4% meer dan in het eerste kwartaal in 2009. De toename werd volledig gerealiseerd in de maand maart (22%). De daling van 7% tot en met februari sloeg hierdoor om in een plus. Een vergelijking met hetzelfde kwartaal van 2008 laat zien dat de markt nog niet volledig is hersteld, de export lag toen 18% hoger (figuur 1 en 2).

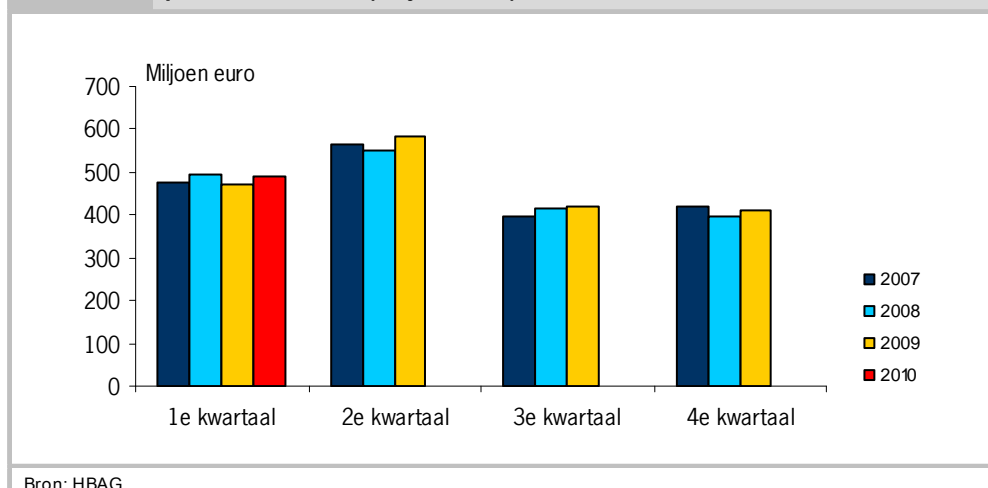

De eerste twee maanden waren zeer moeilijk voor de handel, omdat door sneeuwval en ijzel sommige exportbestemmingen niet bereikt konden worden en door de aanhoudende kou een deel van de straat- en detailhandel weg viel. In maart herstelde de handel zich. De vijf belangrijkste exportlanden noteerden allemaal een toename van de export. Duitsland, nog altijd de belangrijkste bestemming, deed het met een groei van ruim 8% het beste. De export naar het Verenigd Koninkrijk nam met 6% toe. De daling van de export naar Rusland bedroeg slechts 2%.

Figuur 1 Ontwikkeling in de exportwaarde van snijbloemen per kwartaal in de periode 2007-2010 (miljoen euro)

Figuur 2 Ontwikkeling in de exportwaarde van pot- en tuinplanten per kwartaal in de periode 2007-2010 (miljoen euro)

Energiekosten omlaag; opbrengsten verkoop elektriciteit ook

Op basis van historische prijsdata, de bedrijfsinrichting (wel of geen w/k installatie), verschillende energiebehoefte in de teelt en door de dynamiek en de verschillende mogelijkheden van energiemanagement, is het lastig een beeld te schetsen van de ontwikkeling van energiekosten in het eerste kwartaal van 2010 voor glastuinbouwbedrijven. Immers, het aankoop- dan wel verkoopmoment van energieproducten van de individuele teler is sterk bepalend voor de energiekosten. Wel geldt dat tuinders, wanneer ze nog geen volledige verplichtingen waren aangegaan, in het eerste kwartaal van 2010 te maken hebben gehad met lagere inkooprijzen voor gas en elektriciteit dan tijdens dezelfde periode vorig jaar.

Sinds juli 2008, toen de commodityprijs voor niet gecontracteerd gas boven de 40 cent/m³ lag, dalen de prijzen voor gas gestaag, onder meer door afnemende vraag in verband met de economische crisis. In het najaar van 2009 zakte de gasprijs op de daghandelsmarkt zelfs onder de 13 cent/m³ (TTF). Tuinders hebben toen een deel van hun gas tegen relatief lagere prijzen vast kunnen leggen voor 2010. Omdat de verwachting was dat de gasprijs voor een langere periode laag zou blijven, zijn er ook telers die naar behoefte inkopen op de dagmarkt. Door de aanhoudende koude in het vierde kwartaal van 2009 en in de eerste maanden van 2010 is meer gas verbruikt. Door de toenemende vraag was er een lichte stijging van de gasprijs in het vierde kwartaal van 2009. De commodityprijzen voor ongecontracteerd gas stabiliseerden hierna in het eerste kwartaal van 2010. De prijzen in het eerste kwartaal 2010 zijn ongeveer een derde lager dan in dezelfde periode vorig jaar.

De prijs voor elektriciteit volgde min of meer de prijs voor gas, en zette de dalende lijn begin 2010 voort. Maar ook hier geldt dat het moment van in- en verkoop het daadwerkelijke rendement bepaalt. De zogenaamde sparkspread geeft een indicatie van het verschil tussen de opbrengsten van elektriciteit opgewekt met een w/k-installatie en de kosten van gas dat hiervoor nodig is. Ten opzichte van 2008 is de sparkspread zeker in het begin van 2009 sterk gedaald. Later in 2009 stabiliseerde deze om aan het einde van 2009 verder te dalen. Dit betekent dat er een lagere marge resteerde om de overige kosten (zoals onderhoudskosten en rente en afschrijvingen) te compenseren. Begin 2010 lijkt de daling van de sparkspread door te zetten. Tuinders anticiperen hierop door of juist meer uren te draaien om tot grotere volumes te komen of juist per dag te bekijken of de w/k-installatie aan- of uitgezet moet worden. Speculeren door de momenten van de in- en verkoop van gas en elektriciteit te variëren, wordt door banken vanwege de liquiditeitspositie van vele bedrijven steeds minder gewaardeerd.

